

Dosar nr.3ra-416/22
2-20032890-01-3ra-14042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. I. Secrieru-Coșleț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Nicolae Botnari și Vasile Rotari,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Nicolae Botnari și Vasile Rotari împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova,
Comisia pentru etică și disciplină, persoană terță CA „Lilia Pascal” cu privire la
anularea răspunsului, obligarea examinării cererii,

împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a
respins cererea de apel depusă de Nicolae Botnari împotriva hotărârii din 16 octombrie
2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La 06 martie 2020, Nicolae Botnari și Vasile Rotari au înaintat cerere de chemare
în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Uniunii Avocaților,
Comisia pentru Etică și Disciplină, persoană terță CA „Lilia Pascal” solicitând
anularea răspunsului nr.BR07/2020 din 05 februarie 2020 a Președintelui Comisiei
pentru Etică și Disciplină din Cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova, de
refuz în examinarea plângerii petiționarilor; obligarea Comisiei pentru Etica și
Disciplina din Cadrul Uniunii Avocaților din Moldova să examineze plângerea
înregistrată cu nr.07/2020 din 03 ianuarie 2020.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că inițial, la 02 ianuarie 2019, la
Uniunea Avocaților a fost înregistrată plângerea cu nr.6/19 împotriva avocatului Lilia
Pascal. La fel, a fost înaintată și sesizarea PCF al Direcției nr.3 a DGUP a CAN,
locotenent colonel Boris Bernaz cu privire la acțiunile ilegale comise de Lilia Pascal.

Mai indică reclamanții că, prin decizia din 19 aprilie 2019 a Comisiei pentru Etică
și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova, avocatului Lilia Pascal i s-a
aplicat sancțiune disciplinară sub formă de mustrare, pe care o consideră prea blândă și
neefectivă, având în vedere că a mai săvârșit asemenea fapte în trecut (decizia din 06
august 2018, în speța Cataraga vs avocatul Lilia Pascal) și continuă să le săvârșească.

De asemenea, mai menționează reclamanții că ulterior, la data de 03 ianuarie
2020 în adresa Uniunii Avocaților au mai expediat o plângere împotriva avocatului
Lilia Pascal, înregistrată cu nr.07/2020, în care au fost invocate acțiunile ilegale

continue și contrare Codului deontologic, a acestui avocat. Însă, prin răspunsul nr.BR07/2020 din 05 februarie 2020 a președintelui Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova, s-a refuzat în examinarea plângerii pe motiv că, este depusă repetat.

Consideră reclamantii, că răspunsul contestat este nefondat.

În a doua plângere, indică reclamantii că, au invocat alte acțiuni ilegale și neonestе ale avocatului, acțiuni care continuă, anume din motivul aplicării unei pedepse prea blânde pentru faptele anterior comise.

În susținerea celor invocate, menționează reclamantii că, prin notificarea din 10 decembrie 2019, expediată în adresa ultimilor, avocatul Lilia Pascal i-a invitat să se prezinte pe adresa mun. Chișinău, strada Plaiului 2, ora 12.00, pentru a semna actul de predare primire a lucrărilor efectuate privind pregătirea cererii de revizuire asupra deciziei Curții Supreme de Justiție și a restitui parțial mijloacele bănești, care au fost încasate în temeiul contractului de asistență juridică din data de 22 noiembrie 2017. Respectiv, având o speranță în restituirea sumelor de bani, menționează că au fost nevoiți să abandoneze munca peste hotare și să revină în țară, suportând cheltuieli de drum, pentru a răspunde la notificarea avocatului Lilia Pascal. Astfel, fiind telefonată la ora 12.00 de către Vasile Rotari, avocatul nu a răspuns la apel, ultimul expediind un mesaj SMS cu obiecția de ce se comportă în continuare așa și îi poartă pe drumuri, or, ei au venit din orașul Bălți. Peste câteva minute, avocatul Lilia Pascal a răspuns la mesajul lui Vasile Rotari comunicând că, se află în concediu medical și nu i-a înștiințat, deoarece nu s-au întors avizele de recepție și a înțeles că, ei nu au primit notificarea.

În continuare, menționează reclamantii că, Vasile Rotari i-a comunicat că se vor afla în țară până la sărbătoarea de revelion, la fel, cu rugămintea de a le fi restituită suma de bani, la ce avocatul Lilia Pascal a indicat că va stabili o altă dată și o va comunica. Dar, până la 30 decembrie 2019, avocatul așa și nu a mai comunicat o dată nouă.

Astfel, consideră reclamantii că plângerea din 03 ianuarie 2020 nu a fost examinată, or, în adresa reclamantilor a venit doar un răspuns a președintelui Comisiei, dar nu o decizie motivată.

În susținerea acțiunii reclamantii au invocat prevederile art.162 alin.(3), lit.b), art.164, alin.(2), lit.b) și art.166 din Codul administrativ.

La fel, menționează că răspunsul contestat este din 05 februarie 2020, și recepționat de către reclamantii la 10 februarie 2020, din care considerente opinează că, cererea prealabilă este depusă în termen.

Ulterior, la 27 februarie 2020, cu nr.411/2020, au înregistrat la Comisia pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților o cerere prealabilă, în care au solicitat comunicarea unui răspuns până la data de 05 martie 2020, însă nu au primit nici un răspuns.

Solicită reclamantii anularea răspunsului nr.BR07/2020 din 05 februarie 2020 a președintelui Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova, de refuz în examinarea plângerii petiționarilor; obligarea Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova, în termen de 1 lună de la definitivarea hotărârii, să examineze în cadrul Comisiei pentru Etică și Disciplină, prin decizie motivată plângerea înregistrată cu nr.07/2020 din 03 ianuarie 2020 (f.d.2-3).

Prin hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Nicolae Botnari și Vasile Rotari împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru Etică și Disciplină, persoană terță CA „Lilia Pascal” cu privire la anularea răspunsului, obligarea examinării cererii a fost respinsă, ca neîntemeiată (f.d.60).

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 21 octombrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Nicolae Botnari a contestat cu apel hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă (f.d.72).

La 18 noiembrie 2020, avocatul stagiar Ion Botnarenco, în interesele apelanților Nicolae Botnari și Vasile Rotari, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei decizii noi prin care acțiunea să fie admisă (f.d.74).

La 04 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, avocatul stagiar Ion Botnarenco, în interesele apelanților Nicolae Botnari și Vasile Rotari, a depus apel motivat împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.80).

Prin încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost declarat inadmisibil apelul depus de avocatul stagiar Ion Botnarenco, în interesele lui Vasile Rotari, împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) Cod administrativ (f.d. 94-95; 121-125).

În consolidarea soluției instanța de apel a notat că, avocatul stagiar Ion Botnarenco, în interesele lui Vasile Rotari, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, peste termenul de 30 zile, abia la 18 noiembrie 2020, deși atât avocatul cât și apelantul Vasile Rotari au fost citați legal pentru ședințele de judecată, recepționând și dispozitivul hotărârii la 20 octombrie 2020, fapt ce se confirmă prin semnătura de pe avizul poștal.

Totodată, instanța de apel a constatat că, Nicolae Botnari a depus apelul cu respectarea termenului prevăzut de art.232 din Codul administrativ.

Prin decizia din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Nicolae Botnari împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani (f.d.143,vol.I).

Instanța de apel a apreciat ca fiind justă și legală soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

Colegiul instanței de apel a reținut că, anterior autoritatea publică pârâtă a examinat faptul referitor la mijloacele bănești pretinse de reclamantii de la avocatul Lilia Pascal, considerente din care, n-a fost reținut argumentul apelanților precum că, faptul dat este unul continuu și că urmează să constituie obiect separat al examinării.

Totodată, instanța de apel a mai notat că, este contrară legii intentarea repetată pe unul și același temei a procedurii disciplinare în privința avocatului, care deja a fost sancționat pentru încălcările comise, iar, existența a altor temeuri de intentare a procedurii disciplinare în privința avocatului Lilia Pascal, petiționarilor nu au invocat.

În această ordine de idei instanța de apel a constatat că, răspunsul nr.BR07/2020 din 05 februarie 2020 a președintelui Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul

Uniunii Avocaților din Moldova de refuz în examinarea plângerii petiționarilor, a fost emis cu respectarea normelor legale. Respectiv, nu s-a stabilit existența temeiurilor legale pentru anularea acestuia.

În astfel de circumstanțe instanța de apel a respins și pretenția cu privire la obligarea Comisiei pentru Etică și Disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Moldova să examineze în cadrul Comisiei pentru Etică și Disciplină prin decizie motivată plângerea înregistrată cu nr.07/2020 din 03 ianuarie 2020, aceasta fiind o pretenției subsecventă.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiat argumentul apelantului precum că, actul judecătoresc contestat urmează a fi casat, deoarece instanța de fond în hotărâre a făcut trimitere la decizia autorității publice pârâte la cererea prealabilă, care nu a fost comunicată reclamanților/apelanților. În acest context instanța de apel a notat că, chiar dacă răspunsul la cererea prealabilă nu a fost comunicat reclamanților, aceștia prin prisma prevederilor art.64 alin.(2) din Codul administrativ, urmau să aprecieze lipsa răspunsului ca respingere a cererii prealabile. Prin urmare, argumentul invocat nu poate răsturna soluția instanței de judecată, respectiv nu poate servi ca temei de anulare a hotărârii primei instanțe.

Alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, n-au fost reținute de instanța de apel, menționând în acest sens că, se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

Drept consecință, instanța de apel a reținut prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume cauza Rebait și alții c. Franței, că art.6 par.1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes. Astfel, dat fiind că argumentele apelantului sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul instanței de apel a concluzionat că, apelul declarat este integral nefondat și pasibil de a fi respins.

La 31 ianuarie 2022, Nicolae Botnari și Vasile Rotari au depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel prin care au solicitat admiterea recursului cu casarea deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi decizii de admiterea a acțiunii integral (f.d.155-160).

În motivarea recursului au fost reiterate circumstanțele invocate pe parcursul examinării cauzei de instanțele ierarhic inferioare.

Totodată, în susținerea cererii de recurs au indicat că, în a doua plângere au invocat cu totul alte acțiuni ilegale și neonestе ale avocatului Lilia Pascal, acțiuni continue, permise în continuare de avocatul Lilia Pascal, și anume pe motivul aplicării unei pedepse prea blânde pentru faptele anterior comise.

Mai consideră că, la emiterea deciziei contestate instanța de apel a ignorat prevederile art.3, 17-20, 189, 203-204 din Codul administrativ, precum și prevederile Legii nr.1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 09 noiembrie 2021 (f.d.143), însă la materialele cauzei nu se regăsesc probe prin care s-ar confirma notificarea recurentului Nicolae Botnari a copiei dispozitivului deciziei instanței de apel.

Materialele cauzei atestă că, la 11 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a notificat recurentului Nicolae Botnari copia deciziei motivată a instanței de apel (f.d.150 verso).

La 31 ianuarie 2022, Nicolae Botnari a depus recurs motivat împotriva deciziei din 09 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.155-160).

Astfel, instanța de recurs conchide că, Nicolae Botnari a depus recursul motivat cu respectarea termenilor stipulați de art.245 din Codul administrativ.

La 19 aprilie 2022, în adresa intimatului și persoanei terțe a fost expediată copia recursului motivat depus de Nicolae Botnari și Vasile Rotari, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor (f.d.169).

Materialele cauzei atestă că, până la data examinării admisibilității recursului, intimatul și persoana terță n-au făcut uz de dreptul procedural respectiv și nu au depus referință la cererea de recurs depusă de Nicolae Botnari și Vasile Rotari.

Examinând recursul depus de Nicolae Botnari și Vasile Rotari în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

Referitor la recursul depus de Nicolae Botnari Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, în conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale

de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

Referitor la recursul depus de Vasile Rotari, instanța de recurs reține că, temeiurile de inadmisibilitate stipulate la art.246 alin.(2) din Codul administrativ, nu poartă un caracter exhaustiv și respectiv, în alte cazuri prevăzute de lege, pot fi reglementate și alte temeiuri care necesită a fi verificate.

Din recursul depus la 31 ianuarie 2022, se denotă că Vasile Rotari își manifestă dezacordul cu decizia instanței de apel, prin care a fost respins apelul depus de Nicolae

Botnari împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, apelul depus de Vasile Rotari împotriva hotărârii din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, nu a fost admis spre examinare, fiind declarat inadmisibil prin încheierea din 24 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiției, în temeiul art.236 alin.(2) lit.d) Cod administrativ.

În acest sens, instanța de recurs ține să reafirme principiul, potrivit căruia nu pot fi atacate cu recurs hotărârile, în privința cărora persoanele îndreptățite nu au folosit calea de atac, prevăzută de lege, la caz apelul, or apelul depus de Vasile Rotari nu a fost examinat în fond.

Judecarea recursului are în vedere exclusiv aspectele de nelegalitate ale deciziei recurate, iar invocarea *omisso medio* a unor motive, nepropuse în apel, nu este permisă. Întrucât motivele de recurs invocate nu au fost supuse dezbaterii și unei analize proprii de instanța de apel, la analiza motivelor invocate în fața instanțelor de fond nu se poate trece.

Reieșind din principiul *non omisso medio*, examinarea unui recurs, cu răsturnarea ierarhiei și ordinii căilor de atac, poate fi aplicată doar în cazurile expres stabilite de legislație, care nu se identifică în speță.

În circumstanțele descrise, se conchide că, Vasile Rotari, contrar prevederilor art.231 alin.(1) din Codul administrativ a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Nicolae Botnari și Vasile Rotari.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Nicolae Botnari și Vasile Rotari se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron